

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky

Kloknerova 26, 148 01 Praha 414

Č. j.: MV-14493-1/PO-OKR-2020

Počet listů: 29

Z P R Á V A

**o činnosti Hasičského záchranného sboru České republiky v oblasti preventivně
výchovné činnosti za rok 2019**

Praha 2020

Zpráva o činnosti Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen HZS ČR) v oblasti preventivně výchovné činnosti (dále jen PVČ) za rok 2019 je zpracována na základě Pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR (SIAŘ 6/2015 ve znění pokynu 46/2017) k realizaci preventivně výchovné činnosti u Hasičského záchranného sboru České republiky. Vychází z podkladů od jednotlivých pracovních skupin PVČ HZS krajů a pracovní skupiny PVČ Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS ČR (dále jen MV-GŘ HZS ČR).

I. Vyhodnocení hlavních priorit

Plánem MV-GŘ HZS ČR k realizaci PVČ pro rok 2019 bylo stanoveno hlavními prioritami:

- 1) vzdělávání učitelů základních a středních škol k výuce tematiky ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí dle platných vzdělávacích dokumentů. Kurzy realizovat dle akreditovaných programů HZS ČR nebo ve spolupráci s Národním institutem pro další vzdělávání s důrazem na regionální potřeby a vzdělávací praxi,
- 2) v součinnosti s Národním ústavem pro vzdělávání a Meziresortní expertní pracovní skupinou pro bezpečnostní témata (vznik usnesením vlády č. 174 ze dne 8. března 2017) pracovat na revizích rámcových vzdělávacích programů s cílem optimalizovat vzdělávací proces v oblasti bezpečnosti,
- 3) pokračovat v navazování spolupráce s provozovateli objektů zařazených do skupiny B v oblasti PVČ, ve vazbě na § 26 odst. 2 zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií a tuto spolupráci podrobně popsat ve Zprávě o činnosti HZS kraje v oblasti PVČ za rok 2019,
- 4) doplňovat a aktualizovat databázi PVČ materiálů a článků HZS krajů na intranetových stránkách MV-GŘ HZS ČR.

1. Vzdělávání pedagogů základních a středních škol

V roce 2019 byla tato příprava realizována:

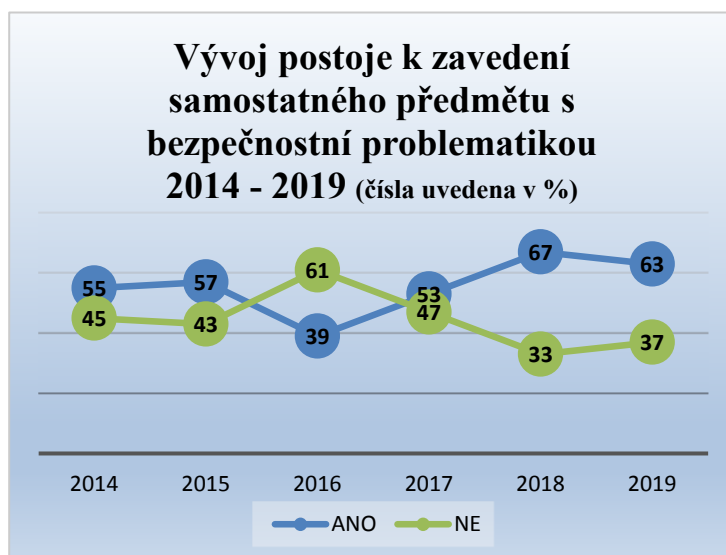
Kurzy pro pedagogické pracovníky k výuce tematiky ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

V roce 2019 byly kurzy pro pedagogické pracovníky k výuce ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (dále jen OČMU) nově akreditovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR (dále jen MŠMT) pod č.j.: MSMT – 25540/2019-1-854. Platnost akreditace je stanovena do 23. září 2022.

Příprava pedagogů probíhala dle těchto akreditovaných vzdělávacích programů pro základní a střední školy a zúčastnilo se jich celkem **109 pedagogů**. Tyto kurzy jsou zařazeny do systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a jsou uskutečňovány buď přímo jednotlivými HZS krajů, nebo ve spolupráci s Národním institutem pro další vzdělávání. Tato **priorita nebyla plněna uspokojivě**. Z důvodu minimálního zájmu pedagogů se nepodařilo kurz naplnit u HZS Středočeského a Libereckého kraje a HZS Kraje Vysočina.

I když je kladen důraz na to, aby byli učitelé vzděláváni v rámci akreditovaných kurzů, HZS krajů tyto kurzy využily minimálně. Větší část učitelů byla proškolená v rámci jiných aktivit. V příštích letech proto bude kladen důraz na přípravu učitelů hlavně v akreditovaných kurzech.

Na závěr každého kurzu jeho účastníci obdrželi evaluační dotazník, ve kterém se mohli vyjádřit mimo jiné také k jejich postoji k vytvoření samostatného předmětu, který by zahrnoval vyvážené učivo všech bezpečnostních témat. V roce 2019 se 63% pedagogů vyslovilo pro jeho zavedení. Níže přiložený graf znázorňuje vývoj tohoto postoje.

Kurz Příprava škol a školských zařízení na mimořádné události

Akreditovaný vzdělávací program Příprava škol a školských zařízení na mimořádné události (akreditace u MŠMT udělena dne 20. 11. 2017 pod č.j.: MSMT- 28124/2017-1-1139) byl realizován u jednotlivých HZS krajů dle požadavků ředitelů a managementu škol a školských zařízení. Celkem byly uspořádány pouze **2 kurzy** (u HZS hl. m. Prahy a HZS Pardubického kraje) s celkovou účastí **33 osob**.

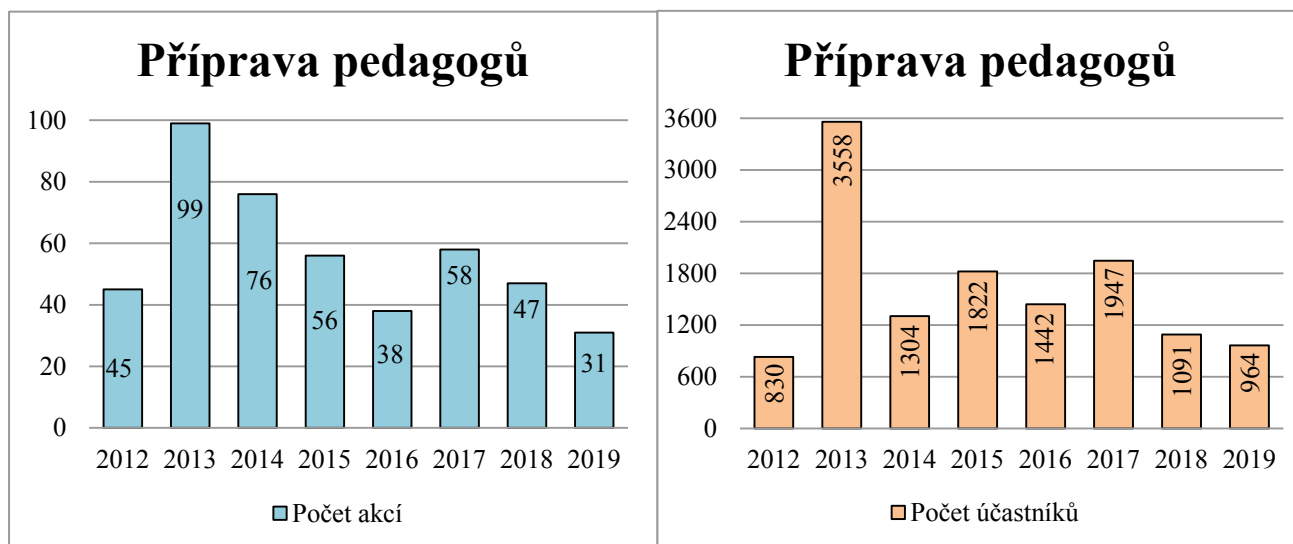
Další aktivity

U HZS Ústeckého kraje probíhalo ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou Ústeckého kraje **školení školních metodiků prevence**. Ti byli pravidelně zváni na pracovní porady, kde byli seznamováni s novinkami ve výuce OČMU a byla jim nabízena metodická

pomoc. Dále se v roce 2019 HZS Ústeckého kraje zúčastnil 5. národní konference **Bezpečnost a ochrana zdraví ve školství - aktuální témata 2019**, na které prezentoval vzdělávací projekt Hasiči pro školy.

HZS Plzeňského kraje ve spolupráci s odborem školství Magistrátu města Plzně v roce 2019 pokračoval v dlouhodobém projektu „Mimořádné a krizové situace a jejich praktické zvládnání“. Tento projekt má za cíl proškolit všechny pedagogy na území města Plzně a v roce 2019 se šesti seminářů zúčastnilo celkem 271 pedagogů. Tento projekt je věnován přípravě pedagogů na zvládnání mimořádných událostí, nikoliv však na výuku.

Celkově bylo v roce 2019 některou z uvedených forem osloveno **964 pedagogů při 31 akcích**.

2. Revize rámcových vzdělávacích programů

V průběhu roku 2019 pod vedením Národního ústavu pro vzdělávání probíhaly práce na revizích Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Na revizích spolupracovala pracovní skupina složená ze zástupců odborné pedagogické veřejnosti a zástupců dotčených ústředních správních úřadů, včetně zástupců MV ČR a MV-GŘ HZS ČR.

Na základě Opatření MŠMT č.j. 21 705/2019-1 ze dne 26. června 2019 došlo s účinností od 1. ledna 2020 ke sloučení Národního institutu pro další vzdělávání a Národního ústavu pro vzdělávání. Současně byly tímto opatřením práce na revizích rámcových vzdělávacích programů do odvolání pozastaveny.

3. Navázání spolupráce s provozovateli objektů zařazených do skupiny B

Ve vazbě na zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií bylo pro rok 2019 stanoveno jednou z hlavních priorit pokračovat v navazování spolupráce s provozovateli objektů zařazených do skupiny B. Dle § 26 odst. 2 výše zmíněného zákona provozovatel objektu zařazeného do skupiny B spolupracuje s krajským úřadem a jím pověřenými organizacemi a institucemi a s hasičským záchranným sborem kraje na zajištění havarijní připravenosti, **informování veřejnosti a preventivně výchovné činnosti** v oblasti vymezené vnějším havarijním plánem.

Navazování spolupráce s těmito provozovateli na poli PVČ probíhá u HZS krajů postupně. U některých provozovatelů na území hl. m. Prahy, Karlovarského a Libereckého kraje v roce 2019 proběhlo stanovení ZHP a zpracování vnějšího havarijního plánu (dále jen VHP), bez který spolupráci v oblasti PVČ není možné zahájit. U některých provozovatelů (např. Olomoucký kraj) však ZHP a VHP dosud nebyly zpracovány a tedy nebyla rozvinuta ani spolupráce.

V Královéhradeckém kraji bylo jasně vidět, jak je tato činnost, i když vychází z litery zákona, závislá na postoji protistrany. Zatímco HZS Královéhradeckého kraje při spolupráci se společností Čepro, a.s. a krajským úřadem Královéhradeckého kraje vytvořili publikaci „Rizika v kraji“ a předali ji obci Cerekev nad Bystřicí, která se nachází v ZHP k distribuci do všech domů v obci, stejný návrh u druhého provozovatele – společnosti Profer plus selhal. Tato společnost se k tvorbě publikace nepřipojila a na nabízenou spolupráci nereagovala.

HZS Pardubického kraje se v roce 2019 zaměřil na tvorbu informačních letáků a plakátů a dále na zpracování informací pro obyvatelstvo, které byly předávány prostřednictvím internetových stránek Krajského úřadu Pardubického kraje a dotčených obcí. Informace o nebezpečí závažné havárie byly zároveň poskytnuty provozovatelům všech budov nebo zařízení navštěvovaných veřejností, dále školským, zdravotnickým a sociálním zařízením, které jsou umístěny v ZHP a aby se tyto důležité informace dostaly i do povědomí širší veřejnosti, byly také zveřejněny v Radničním zpravodaji města Pardubice a v poličském měsíčníku Jitřenka.

HZS Ústeckého kraje oslovil jednotlivé provozovatele s nabídkou metodické pomoci a provedl průzkum, ve kterém zjišťoval, zda provozovatel prováděl akce pro veřejnost, kde by

účastníky seznamoval s druhem možného ohrožení a s problematikou ochrany obyvatelstva a realizoval tisk a distribuci informačního materiálu či toto plánuje provádět do budoucna a má zájem spolupracovat s HZS Ústeckého kraje. Přibližně dvě třetiny provozovatelů (z celkových 15) sdělili, že žádné aktivity ve vztahu k veřejnosti nebo tvorbu a distribuci informačních materiálů nerealizovali a ani neplánují. Pouze tři provozovatelé odpověděli kladně. Ti s HZS Ústeckého kraje pravidelně komunikovali a v případě potřeby žádali o metodickou pomoc. Společnost Spolchemie, a.s. z hlediska informování veřejnosti pravidelně realizovala Dny otevřených dveří, Bezpečnostní fórum a environmentální grémium Spolchemie se zástupci samosprávy a složek IZS a dále se spolupodílela na pořádání řady společenských a sportovních akcí, kde komunikovala s veřejností. Společnost Lovochemie, a.s. pořádala každoroční akci „Setkání s regionem“, určenou starostům a veřejnosti z obcí v ZHP, kde seznamovaly s novinkami a informacemi z oblasti prevence závažných havárií. 2 x ročně navštívil velitel HZS podniku Lovochemie, a.s. a vedoucí podnikového dispečinku jednotlivé starosty obcí ležících v ZHP a při osobním jednání probírali novinky v této oblasti. HZS Moravskoslezského kraje pokračoval ve spolupráci se společnostmi Lenzing Biocel Paskov, a.s., BorsodChem MCHZ, s.r.o. a Třinecké železárny, a. s., při realizaci preventivně výchovného programu Hasík CZ – Výchova dětí v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva v ZHP uvedených společností. Dále se podílel na realizaci semináře pro zástupce společensky významných objektů v ZHP na území Statutárního města Třinec, kterého se zúčastnili zástupci provozovatelů školských zařízení, zařízení sociální péče, magistrátu města Třinec a Krajského úřadu. Účastníci semináře byli seznámeni s nebezpečím při vzniku závažné havárie spojené s únikem hutních plynů, o způsobech varování a informování jak obyvatelstva trvale žijícího v ZHP, tak i o způsobu informování zástupců společensky významných objektů a o doporučených postupech k ochraně zdraví. Dále se HZS Moravskoslezského kraje podílel na realizaci čtyř taktických cvičení v ZHP na území statutárního města Třinec (Lenzing Biocel Paskov, a.s., BOCHEMIE, a.s. a Liberty Ostrava a.s.), do kterých byli zapojeni rovněž učitelé, žáci a studenti školských zařízení v ZHP. V průběhu cvičení došlo k vyrozumění 35 školských zařízení v ZHP s využitím automatického systému odesílání hlasových zpráv či telefonicky z krajského operačního a informačního střediska. Aktivně se do cvičení formou realizace režimových opatření zapojilo 6 škol.

4. Doplnování a aktualizace databáze PVC materiálů

Od 1. 1. 2019 přešly intranetové stránky HZS ČR na nový redakční systém. Z tohoto důvodu bylo nutné vytvořit novou strukturu záložky Preventivně výchovná činnost a vložit zde

materiály z původního redakčního systému ze záložky Výchova a vzdělávání. Nově byla databáze rozšířena o záložky:

- zahraniční materiály – zde jsou vloženy brožury, letáky nebo odkazy na zahraniční webové stránky zabývající se PVC
- magnetické sady – podklady pro tisk vzdělávacích materiálů na magnetický podklad
- kurz Vedení exkurzí na hasičské stanici – zde jsou uloženy veškeré podklady a výstupy k tomuto kurzu
- provozovatelé B objektů – podklady pro tisk různých letáků, plakátů a brožur k této problematice.

Intranetové stránky byly v roce 2019 průběžně doplňovány novými články, letáky, brožurami a také nově vytvořenou databází preventivně výchovných témat.

V roce 2019 byla provedena kontrola obsahu webových stránek HZS ČR, záložky Ochrana obyvatelstva/výchova a vzdělávání obyvatelstva. Mírně byla upravena struktura záložek a aktualizovány některé texty, aby odpovídaly dnešním trendům na stručnost a jednoduchost podání informace.

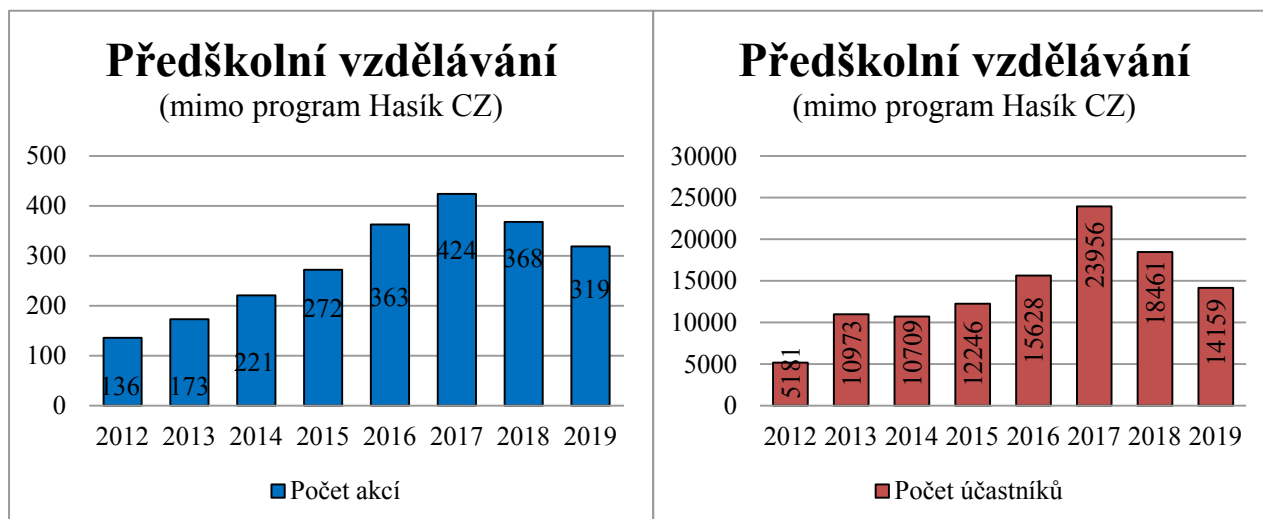
II. Další aktivity v oblastech přípravy obyvatelstva

1. Podpora vzdělávání ve školách

Vzdělávání dětí, žáků a studentů je pro HZS ČR základním pilířem celé přípravy obyvatelstva a této činnosti věnují odpovídající prostor a pozornost.

Předškolní vzdělávání

V roce 2019 všechny HZS krajů pokračovaly v rozvinuté spolupráci s mateřskými školami a ostatními předškolními zařízeními. Základem přípravy, která probíhala dle platných vzdělávacích dokumentů, bylo seznámení dětí se základy bezpečného chování a zejména odstranění bariéry mezi dětmi a hasiči. Celkem příslušníci navštívili **319 tříd mateřských škol s 14 159 dětmi**. V rámci výukového programu Hasík CZ se podařilo proškolit dalších **42**

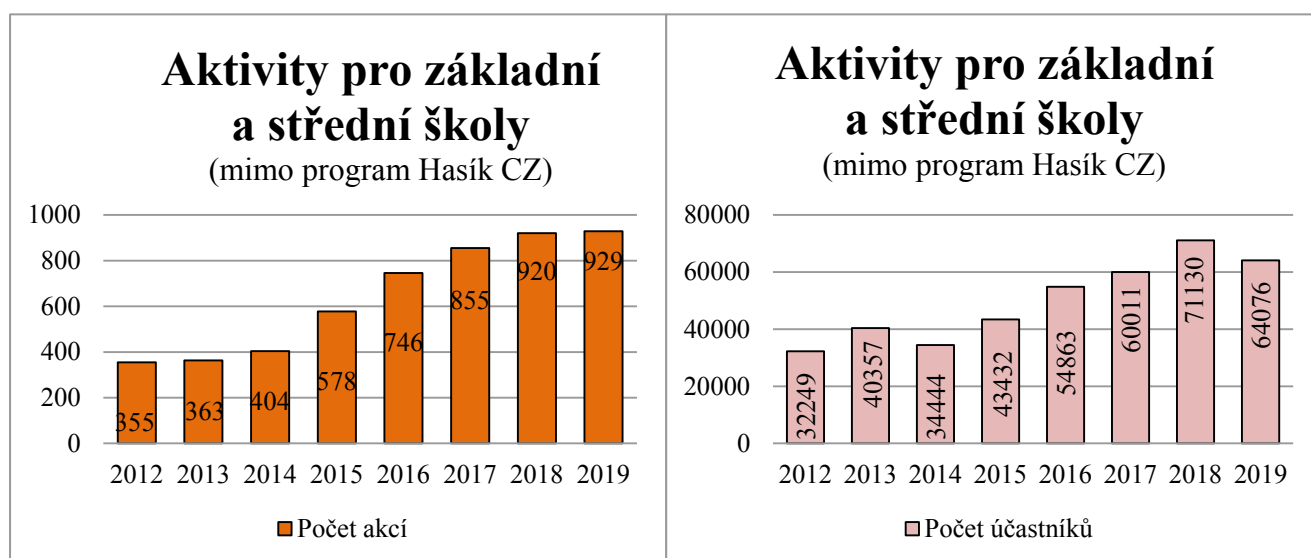

tříd, což činí celkem **361 tříd mateřských škol** a ostatních předškolních zařízení **s 16 022 dětmi**. Oproti roku 2017 a 2018 došlo u předškolního vzdělávání k poklesu počtu navštívených tříd, který činí 24,8% respektive 13,3%.

Výrazný pokles byl zaznamenán např. u HZS Středočeského kraje, kde byl způsoben především rapidním úbytkem počtu realizátorů PVČ, a to z důvodu ukončení služebního poměru nebo ztrátou motivace k provádění PVČ.

Základní a střední vzdělávání

HZS ČR v roce 2019 aktivně podporoval výuku problematiky OČMU na základních a středních školách svými programy, besedami a přednáškami. V rámci **929 navštívených tříd** se podařilo oslovit **64 076 žáků a studentů**. V rámci výukového programu Hasík CZ se dále podařilo proškolit dalších **2 503 tříd**, což činí celkem **3 432 tříd s celkovým počtem 121 439 žáky a studenty**.

HZS krajů se více zaměřily na školská zařízení nacházející se v ZHP. Příkladem byl HZS Pardubického kraje, který v roce 2019 oslovil **2 040** žáků základních a středních škol v ZHP. Při přednáškách použil již osmým rokem osvědčený model s názvem **Chraň se člověče**, kdy v jedné třídě probíhala přednáška s příslušníkem z oddělení stavební prevence, kontrolní činnosti a zjišťování příčin vzniku požárů a ve druhé třídě současně probíhala přednáška s příslušníky z oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení. Žáci a studenti si tak ve dvou vyučovacích hodinách upevnili základní informace a poznatky z oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva.

U HZS Olomouckého kraje se osvědčilo pořádání projektových dní ve školách, kdy byl kromě přednášek zařazen také praktický nácvik evakuace školy. Dlouholetou spoluprací mají

navázanou například se Střední školou gastronomie a služeb v Přerově. Přednášky z oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva se zaměřením na správné chování u dopravní nehody a spojené s praktickým nácvikem evakuace zde probíhaly každoročně.

HZS Kraje Vysočina pokračoval ve spolupráci s Českým červeným křížem Jihlava při organizaci projektu Dny prevence. V průběhu května a června 2019 praktickou a hravou formou ve venkovním prostředí seznámily žáky 3. tříd se správných chováním při požáru a při různých dalších mimořádných událostech a s bezpečností v domácnosti. Dalšími probíranými tématy byly např. základy první pomoci a dopravní výchova. Projektu se ve 12ti dnech zúčastnilo 874 žáků.

Mezirezortní expertní pracovní skupina pro bezpečnostní témata

V roce 2019 zpracovala Meziresortní expertní pracovní skupina podrobnou Zprávu pro vládu ČR s návrhy na optimalizaci vzdělávání v bezpečnostních tématech, s navrženými prioritami a úkoly, jak toho dosáhnout. Zpráva však doposud nebyla Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, jakožto vedoucím pracovní skupiny, vládě ČR předložena.

Multimediální učebny

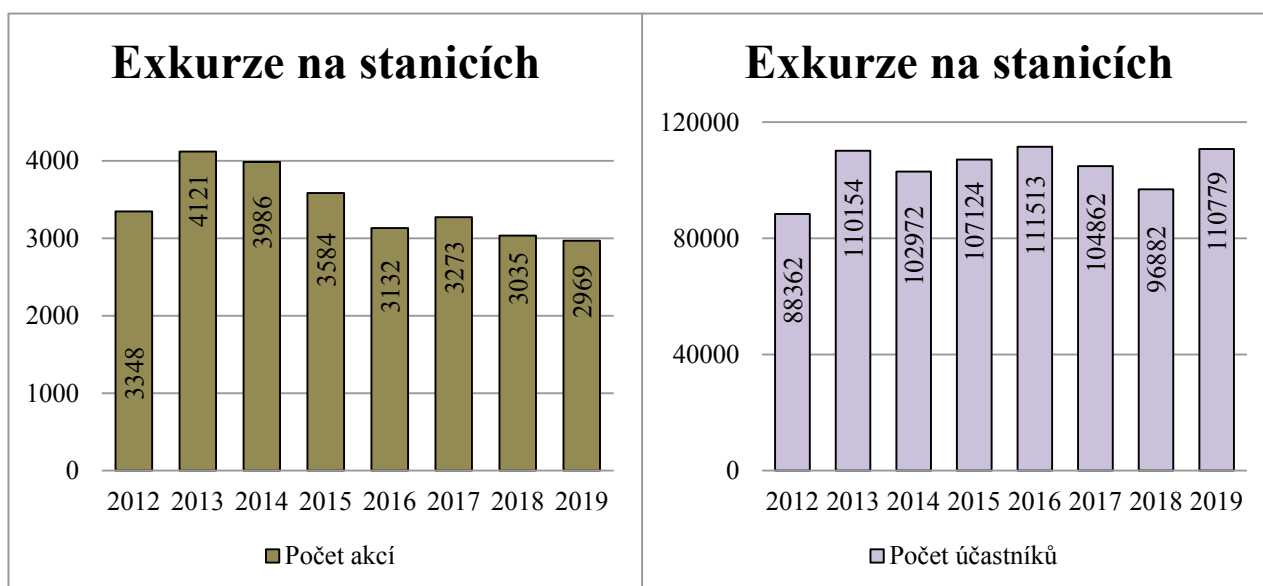
V podpoře vzdělávání dětí, žáků a studentů se také velmi dobře osvědčily tzv. multimediální učebny. Postupně počet těchto učeben narůstá a zkvalitňuje se jejich vybavení. 7 HZS krajů (HZS hl.m. Prahy, HZS Středočeského, Jihočeského, Karlovarského, Ústeckého, Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina) vlastní celkem 10 těchto učeben, které slouží jak školám a jejich pedagogům, tak i členům jednotek sboru dobrovolných hasičů nebo široké veřejnosti v rámci preventivně výchovných akcí. Významně učebnu využíval např. HZS hl. m. Prahy, který zde v roce 2019 prováděl převážnou část svých přímých aktivit pro jednotlivé cílové skupiny. Na pražských hasičských stanicích, kde nebylo ze stavebních důvodů možné učebnu zřídit, postupně zavedl s pomocí grantu od hlavního města Prahy interaktivní vestibuly s názornými pomůckami a grafikou s popisem.

Multimediální učebny u HZS Kraje Vysočina, HZS Jihomoravského a Jihočeského kraje vznikly za podpory ČEZ, a.s., a to na základě Dohody o strategické součinnosti mezi ČEZ, a.s., MV-GŘ HZS ČR a těmito HZS krajů.

Multimediální učebny jsou využívány nejen k PVČ pro školská zařízení a obyvatelstvo, ale i ve prospěch dalších výukových akcí a porad.

Exkurze na hasičských stanicích

Mateřské, základní i střední školy mají trvale ve velké oblibě exkurze na hasičských stanicích, kde se návštěvníci prakticky seznamují s konkrétními činnostmi HZS ČR. V rámci exkurze, vedle představení hasičské techniky, výbroje a výstroje také získávají důležité informace o požární prevenci a sebeochraně při mimořádných událostech. V roce 2019 se těchto **exkurzí účastnilo odhadem 110 800 osob**. Převážnou většinu návštěvníků tvořili děti, žáci a studenti s pedagogickým dozorem, nově ale také senioři, skupiny mladých hasičů a členové sboru dobrovolných hasičů obcí.

2. Spolupráce s vysokými školami

Celkem **10 HZS krajů a MV-GŘ HZS ČR spolupracovalo v roce 2019 s vysokými školami**. Podporovalo výuku svou lektorskou činností v bakalářských a magisterských studijních programech, tvorbou vzdělávacích materiálů, vedením a oponováním bakalářských a diplomových prací či zajišťováním exkurzí a praxí pro vysokoškolské studenty.

Stručný přehled aktivit HZS ČR v roce 2019 vůči vysokým školám

	Škola	Lektorská činnost	Praxe studentů /exkurze	Vedení a oponování prací
MV-GŘ HZS ČR	Univerzita Karlova v Praze Fakulta tělesné výchovy a sportu	X		X
	Univerzita obrany v Brně		X	
	Masarykova univerzita		X	
	Ambis		X	

HZS hl. m. Prahy	Univerzita Karlova v Praze Pedagogická fakulta	X		
	Univerzita Karlova v Praze Fakulta tělesné výchovy a sportu	X		
	Česká zemědělská univerzita v Praze Provozně ekonomická fakulta	X		
	Vysoká škola chemicko- technologická v Praze	X		
HZS Středočeského kraje	České vysoké učení technické v Praze Fakulta biomedicínského inženýrství	X	X	X
HZS Jihočeského kraje	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích		X	
HZS Plzeňského kraje	Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Plzni	X		
HZS Králové - hradeckého kraje	Univerzita Jana Amose Komenského Praha	X		X
	Univerzita Pardubice	X		X
HZS Pardubického kraje	České vysoké učení technické v Praze Fakulta biomedicínského inženýrství			X
	Policejní akademie ČR			X
	Univerzita Pardubice			X
HZS Jihomoravského kraje	Vysoké učení technické Brno, fakulta chemická	X		
HZS Olomouckého kraje	Univerzita Palackého v Olomouci	X	X	
	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	X	X	
HZS Moravskoslezského kraje	Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava	X	X	X
	Slezská univerzita v Opavě	X	X	X
	Ostravská univerzita	X	X	X
	SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku- Místku	X	X	X
	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	X	X	X
	Mendelova univerzita Brno	X	X	X
HZS Zlínského kraje	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	X	X	
	Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava	X	X	

HZS Jihočeského kraje v roce 2019 pokračoval v zabezpečování výuky předmětu **Ochrana obyvatelstva a prevence rizik** na Katedře společenských věd, Pedagogické fakulty, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Skladba tohoto předmětu reflektuje začlenění bezpečnostních témat do rámcových vzdělávacích programů, obsahovou strukturu problematiky OČMU a je koncipována tak, aby byly zdůrazněny praktické výukové dovednosti a cílem zachovat vyváženost složky odborné a didaktické.

HZS hl. m. Prahy proškolo v roce 2019 na **7 přednáškách 150 studentů s jejich pedagogy**. Mezi těmito studenty se přednášky účastnili také posluchači Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, kterým byla ze strany HZS hl. m. Prahy nabídnuta systematická spolupráce, např. v podobě celodenních seminářů pro studenty oboru Výchova ke zdraví. Fakulta tuto spolupráci i přes obrovský zájem a doporučení konkrétního pedagoga z důvodu časové dotace konkrétního studia odmítla.

S pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze spolupracovalo také MV-GŘ HZS ČR, a to na tvorbě **kurzu pro studenty zaměřeného na oblasti bezpečnosti ve školním prostředí**. V nové akreditaci bude kurz ve společném základu formou přímé výuky celý semestr jako povinný pro všechny obory.

Koncepcí vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení (usnesení vlády ČR č. 508 ze dne 10. července 2017) byla, vzhledem k aktuálním potřebám v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení, identifikována nová cílová skupina – pedagogičtí pracovníci mateřských, základních, středních a vyšších odborných škol vyučující bezpečnostní témata. Pro tuto cílovou skupinu byl v roce 2019 v tištěné podobě vydán **modul J - ochrana obyvatelstva a krizové řízení pro pedagogické pracovníky**. Materiál je určen ke zvládnutí teoretické oblasti problematiky OČMU, slouží k lepší orientaci v dané problematice a tím napomáhá k lepšímu zapracování předmětného tématu do samotné výuky. Materiál je rovněž určen pro ředitele škol, management a další pedagogické pracovníky, kteří se podílejí nebo se budou podílet na zvládnutí mimořádných událostí či krizových situací ve školské praxi.

3. Programy a projekty přípravy obyvatelstva

V roce 2019 HZS ČR realizoval následující programy a projekty:

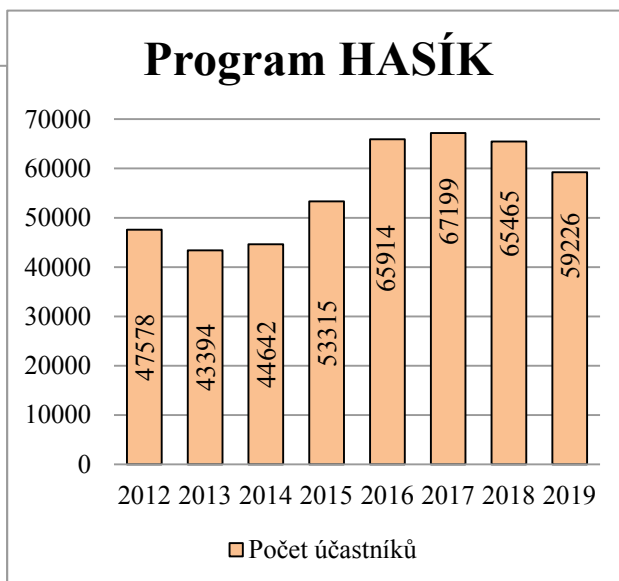
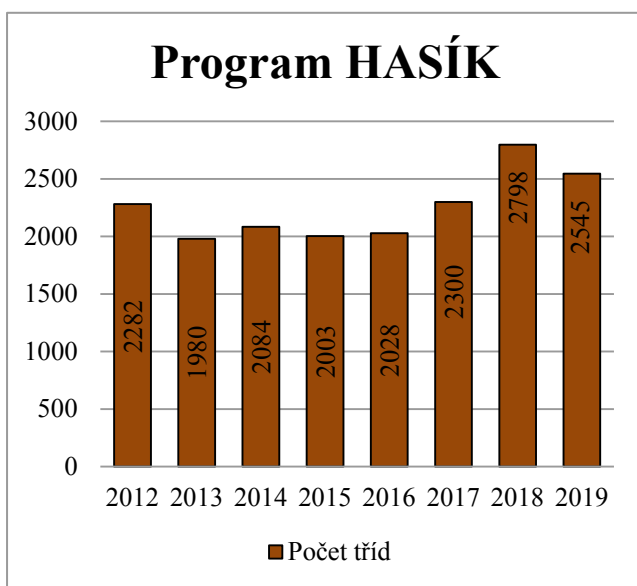
Hasík CZ

Do praktické realizace preventivně výchovných programů Hasík CZ - Výchova dětí v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva (zaměřeno na základní školy) a Hasík CZ - Vaše cesty k bezpečí (zaměřeno na střední školy) je dlouhodobě zapojeno 10 HZS krajů a MV-GŘ

HZS ČR. V roce 2019 bylo v rámci programu Hasík CZ proškoleny 42 tříd mateřských, 2 474 tříd základních a 29 tříd středních škol, což bylo **2 545 tříd** s celkem **59 226 dětmi, žáky a studenty**. To je za dobu 23 letého trvání tohoto vzdělávacího programu, po roce 2018, druhý nejlepší výsledek v počtu navštívených tříd.

Nejzdatnější a nejlépe využití byli již tradičně instruktoři HZS Moravskoslezského kraje. V roce 2019 navštívili 346 základních škol (560 druhých a 456 šestých tříd), což představuje 80,1 % všech základních škol v Moravskoslezském kraji (územní odbor Karviná měl opět 100% pokrytí, instruktoři zde působili na 68 základních školách). Na tomto výsledku se podílelo 200 instruktorů, z toho 128 z řad příslušníků HZS Moravskoslezského kraje.

U některých HZS krajů v souvislosti s legislativními změnami na počátku roku 2018, které vedly ke zrušení 150 přesčasových hodin a vedly tak ke změně systému realizace přednášek programu Hasík CZ, došlo ke snížení počtu odučených hodin. Přesto je třeba vyzdvihnout velké osobní nasazení instruktorů, bez kterého by nebylo možné dosahovat takovýchto výsledků.

Hasiči pro školy

V roce 2019 byly při velké preventivně výchovné akci na základní škole Tusarova v Praze představeny a předány k využití výstupy pro 2. ročník tohoto projektu, tj. výukové interaktivní prezentace, pracovní listy a metodická příručka pro pedagoga pro 7. ročník základní školy. Dále byl projekt prezentován na velkém množství akcí pro školy, pedagogy i odbornou veřejnost. Na webových stránkách www.hasiciproskoly.cz, kde jsou umístěny všechny vytvořené materiály ke stažení zdarma, bylo ke konci roku 2019 zaznamenáno více než **8 000 stažení** všech druhů materiálů.

Vaše cesty k bezpečí aneb chytré blondýnky radí

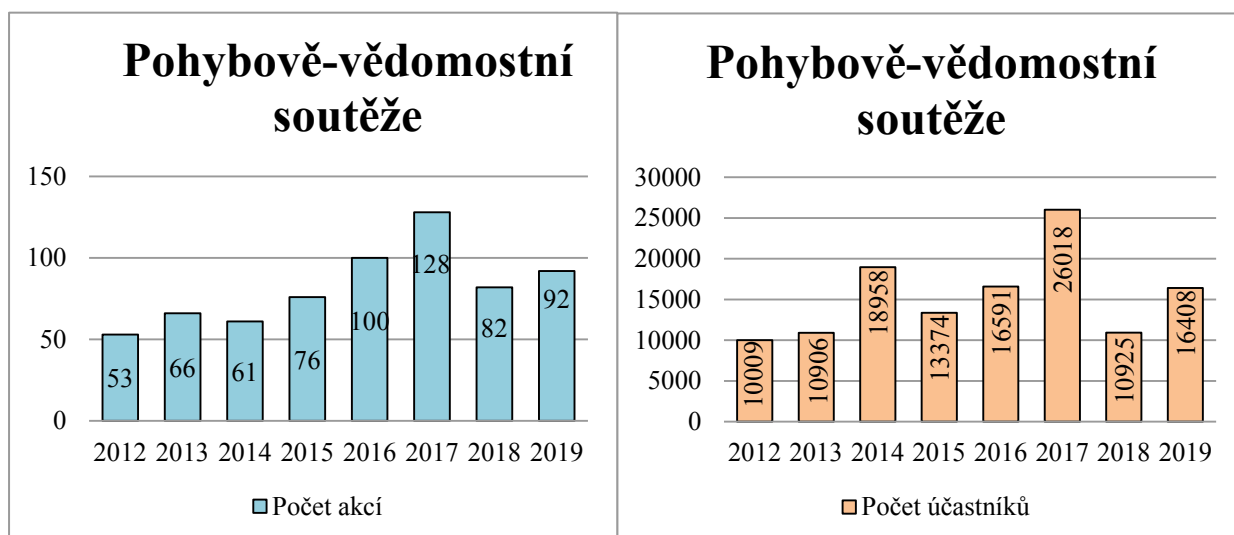
HZS Jihomoravského kraje vytvořil nové tematické listy pro dalších 11 mimořádných událostí, na webové stránky přidal nový informační balíček k narušení dodávek pitné vody a zajistil sdružený tisk brožur, kterého využila řada subjektů nejen v Jihomoravském kraji.

Další projekty a programy

HZS Středočeského kraje pátým rokem pokračoval ve **videoprojektu pro podporu výuky OČMU**, který tvořil ve spolupráci se Zdravotnickou záchrannou službou Středočeského kraje a Krajským ředitelstvím policie Středočeského kraje. Během roku bylo vydáno **8 nových videoklipů**, celkem je natočeno a zveřejněno **42 výukových nebo dokumentárních klipů**. Youtubový kanál HZS Středočeského kraje – OČMU zaznamenal v roce 2019 úctyhodných **268 563 zhlédnutí** a získal **694 stálých odběratelů** videí.

HZS Moravskoslezského kraje ve spolupráci s HZS Olomouckého kraje a Českou asociací hasičských důstojníků pokračoval v dlouhodobém preventivním programu **Ochrana proti únikům plynů a požárům**. Jeho cílem bylo snížení počtu bytových požárů, zraněných a usmrcených osob a snížení přímých i následných škod způsobených požáry. V rámci programu byly pravidelně aktualizovány webové stránky a facebookový profil. Pracovní skupina připravila odborný seminář zaměřený na prevenci proti vzniku požárů, výbuchu a otrav způsobených plynovými spotřebiči v domácnostech.

Soutěže

V rámci HZS ČR se v roce 2019 uskutečnily různé pohybově-vědomostní, vědomostní, literární či výtvarné soutěže. Zejména o praktické procvičení znalostí v oblastech požární

prevence a ochrany obyvatelstva, které slouží k ověření znalostí účastníků, je stále zájem. V roce 2019 se zapojilo 13 HZS krajů (nezapojil se HZS hl. m. Prahy) a MV-GŘ HZS ČR do pořádání soutěží, které byly organizovány buď samostatně, nebo ve spolupráci s jinými subjekty. Podařilo se zorganizovat **92 různých soutěží**, kterých se zúčastnilo **16 408 soutěžících**. Oproti roku 2018 činí **nárůst** počtu uspořádaných soutěží **12 %**.

Tradiční akcí v Olomouckém kraji, kterou spolupořádaly složky IZS (PČR, HZS, ZZS a MP Jeseník), byl branný závod v Jeseníku **Táhneme za jeden provaz**. Soutěž byla pro tříčlenná smíšená družstva žáků základních škol, kdy první závod určený pro žáky 1. stupně proběhl na začátku června a druhý závod pro 2. stupeň proběhl na podzim. Na trati dlouhé 2,5 km čekaly na závodníky úkoly vědomostního i fyzického rázu, které souvisí s činností IZS. Žáci si při přípravě na závod, tak i při samotném závodě rozvíjeli svou fyzickou zdatnost, zdokonalili své vědomosti a učili se práci v týmu.

Pro seniory uspořádal HZS Olomouckého kraje ve spolupráci s Městem Olomouc a Městskou policií v ZOO Svatý kopeček **soutěž s tematikou ochrany obyvatelstva a požární ochrany**. Soutěžící u jednotlivých stanovišť plnili připravené úkoly – skládali evakuační zavazadlo, řešili používání přenosných hasičích přístrojů nebo první pomoc při popáleninách.

Tradiční pohybově-vědomostní soutěž **Mladý záchranář** pro žáky 2. stupně základních škol uspořádal HZS Ústeckého kraje ve spolupráci s dalšími subjekty (PČR, ZZS, MP, JSDH, města a obce). Soutěž měla oblastní kola (účast cca 350 žáků) a následně kolo krajské, kam postoupilo 14 družstev, tj. 64 žáků.

Obdobnou pohybově-vědomostní soutěž **Mladý záchranář – dokaž, že umíš**, organizoval také HZS Jihočeského kraje. 12ti oblastních a následně finálového okresního kola se zúčastnilo 1 330 soutěžících, kteří si z problematiky ochrana obyvatelstva a požární ochrana vyzkoušeli např. prostředky improvizované ochrany, evakuační zavazadlo nebo vědomostní test.

MV-GŘ HZS ČR pokračovalo ve vědomostní soutěži pro děti a mládež o **Hasičské pohádky 2** na webových stránkách a facebooku. Každý měsíc byly uveřejněny nové soutěžní otázky z tematik ochrany obyvatelstva, požární prevence a IZS. Z došlých správných odpovědí, kterých v průměru dorazilo 30 měsíčně, byly vylosováni 3 výherci. Na chybné odpovědi bylo odpovídáno opravou chyby s vysvětlením. Dále pořádalo u příležitosti Evropského dne tísňové linky 112 celostátní výtvarnou soutěž **Dávají za nás ruku do ohně**, jejímž tématem byla Hasičská technika budoucnosti. Celkem bylo do soutěže zasláno 523 kreseb od dětí i od

dospělých. Odborná porota, v čele s generálním ředitelem HZS ČR, vybrala 21 vítězných obrázků v devíti soutěžních kategoriích.

4. Příprava dospělé populace

Vzdělávání osob v produktivním věku je zejména vzhledem k jejich časové vytíženosti velmi náročné. V uplynulých letech se příliš nedařilo uspořádat besedu, přednášku nebo workshop pro tuto cílovou skupinu, aby se jí zúčastnilo odpovídající množství osob. V roce 2019 se s tímto problémem jednotlivé HZS krajů snažili vypořádat velmi různorodě. Dařilo se jim oslovit rozličné skupiny osob produktivního věku, zde ve stručnosti uvádíme vhodné příklady:

- HZS Libereckého kraje - školení asistentů prevence kriminality Libereckého kraje a Šluknovského výběžku, účast 13 asistentů, přednášky zaměřené např. na varování, evakuaci, mimořádnou událost s únikem nebezpečné látky, požární ochranu, IZS;
- HZS Kraje Vysočina - školení důvěrníků stavebních bytových družstev, cílem bylo předat informace o povinnostech odpovědných osob, o státním požárním dozoru v bytových domech, o hydrantech, přenosných hasicích přístrojích apod. Důvěrníci získané informace dále předali na svých schůzích nájemníkům bytových domů. Školení mělo velkou účast a bylo dobře hodnoceno;
- HZS hl. m. Prahy – semináře s praktickou zkouškou hašení přenosným hasicím přístrojem pro zaměstnance firem Johnson & Johnson, s.r.o., Lidl ČR, L'Oréal ČR a Slovensko, proškoleny 44 osob;
- HZS Olomouckého kraje – 2 přednášky z oblasti požární prevence a ochrany obyvatelstva pro příslušníky vězeňské služby věznice Mírov. Dále na akci Den s IZS, BOZP a PO určené zaměstnancům Městského úřadu Zábřeh připravili stanoviště zaměřené na téma předcházení vzniku požárů na pracovišti a v domácnosti. Také v Šumperku proběhla ve spolupráci s tajemnicí bezpečnostní rady obdobná akce pro zaměstnance městského úřadu;
- HZS Pardubického kraje – 96 zaměstnanců Okresní správy sociálního zabezpečení proškoleny v požární ochraně, správném chování při mimořádných událostech a volání na tísňovou linku;
- MV-GŘ HZS ČR - celostátní workshop pro management hotelů ve spolupráci s Asociací hotelů a restaurací ČR (spolupráce navázána na základě tragického požáru v hotelu Eurostars David v Praze). Na tuto akci navázala Asociace svými pravidelnými Roadshow, kterých se v roce 2019 zúčastnilo 470 účastníků z řad

majitelů a provozovatelů ubytovacích zařízení. Díky spolupráci byla v loňském roce zařazena na program problematika prevence požárů formou přednášek a diskusního panelu. Z vyhodnocení akce a dotazníku od účastníků vyplynulo, že přednášky zástupců HZS ČR byly velmi kladně hodnoceny a byly jedním z důležitých motivů pro účast na samotné akci. Přednáškám předcházelo vytvoření desatera požární prevence pro zaměstnance hotelů a ostatních ubytovacích zařízení, které sestavila Asociace za odborné spolupráce MV-GŘ HZS ČR. Tento materiál obdrželi všichni členové Asociace. Na jednotlivých setkáních se postupně vystřídali zástupci vedení HZS ČR z jednotlivých krajů, takže velmi cenný byl i osobní kontakt s těmito pracovníky a možnost diskuse.

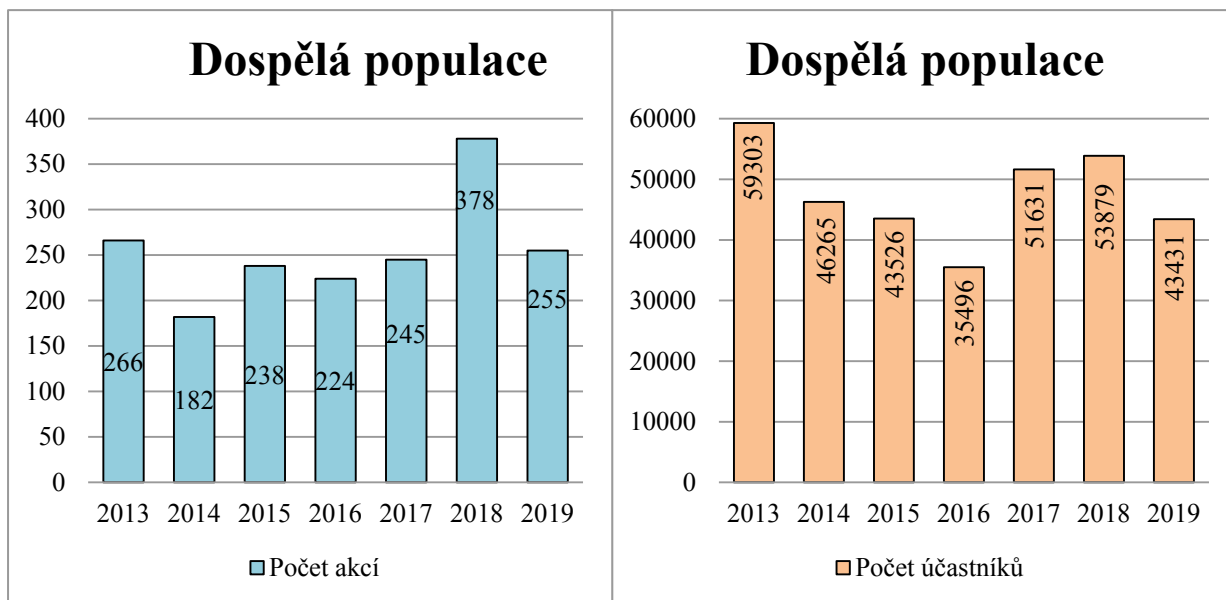
- MV-GŘ HZS ČR - celostátní workshop pro provozovatele únikových her (organizován na základě tragického požáru v Polsku v obci Koszalin a následného zahájení mimořádných tematických kontrol na území ČR), účast 40 provozovatelů, přednášky se týkaly kontrolní činnosti, stavební prevence a požární ochrany se zaměřením na zajištění volného úniku osob, vytvořen check list se základními radami.

Samostatnou skupinu ve vzdělávání osob v produktivním věku pak tvoří **školení členů sborů dobrovolných hasičů obcí** (dále jen SDH obcí), kterým se jednotlivé HZS krajů každoročně věnují:

- HZS Jihomoravského kraje dalo spolupráci se Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska (dále jen SH ČMS) velkou prioritu. Množství společných akcí dokládá, že se tato spolupráce neustále prohlubuje a přináší také celou řadu dalších aspektů, včetně zájmu členů SDH obcí o program Hasík CZ a další preventivní programy určené pro veřejnost;
- jako každý rok se věnoval školení členů SDH obcí také HZS Pardubického kraje, zorganizoval 4 setkání za účasti 182 členů. Jejich přípravu zaměřil na celou škálu odborných znalostí v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva tak, aby mohli dobrovolní hasiči kvalitně provádět svoji další činnost, např. v obci nebo s mládeží;
- HZS Jihočeského kraje se podílel na odborné přípravě preventistů požární ochrany SDH obcí, rozšířené o poznatky v oblasti ochrany obyvatelstva. Preventisté byli seznámeni především s vhodnými vzdělávacími materiály, aby mohli sami dále vzdělávat členy svého SDH obce a další obyvatele. HZS Jihočeského kraje je zván na pravidelné porady okresních a krajské odborné rady prevence SH ČMS. Další činností

v této oblasti byla celoroční spolupráce s jednotlivými SDH obcí např. při konání jejich vzdělávacích akcí, exkurzí či přednášek.

V roce 2019 se podařilo uskutečnit **255 vzdělávacích aktivit** pro osoby v produktivním věku, kterých se zúčastnilo **43 431 osob**. V průběhu let 2013 až 2019, kdy byly tyto údaje sledovány, se jedná o průměrný počet aktivit i účastníků.

5. Příprava a vzdělávání specifických skupin obyvatelstva

Senioři

Příprava seniorů na běžná rizika a mimořádné události probíhala, podobně jako v uplynulých letech, zejména formou přednášek a besed prostřednictvím „senior akademií“, univerzit třetího věku, ve spolupráci s občanskými sdruženími seniorů, kluby či domovy seniorů. Osvědčilo se také při organizování těchto aktivit oslovit vedení příslušné obce. V roce 2019 se podařilo uskutečnit **140 aktivit**, kterých se zúčastnilo **6 542 osob**. Zde došlo k nárůstu počtu účastníků těchto akcí oproti předcházejícímu roku o **25,4 %**.

V roce 2019 pokračovala spolupráce s Odborem rodinné politiky a politiky stárnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR na programu Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň. Ve většině krajů se pravidelně schází platformy tohoto programu s účastí zástupců HZS krajů. Stěžejním výstupem tohoto programu bylo 14 akcí ve všech krajích, vyjma hlavního města Prahy, při kterých senioři obdrželi aktuální informace z oblasti bezpečnosti, zdraví, spotřebitelského chování či volnočasových aktivit. HZS kraje se akcí zúčastnili se svými informačními stánky a s příspěvky na téma bezpečnosti a přípravy obyvatelstva. Druhým výstupem tohoto programu byla tvorba a distribuce tzv. seniorské

obálky, karty s nejdůležitějšími údaji o seniorovi, zejména o jeho zdravotním stavu, která by měla být zavěšena pro případ nouze k využití složkám IZS buď na vstupních dveřích, nebo na lednici. Tento projekt, který vznikl v Jihomoravském kraji, se v roce 2019 postupně zaváděl ve spolupráci s HZS ČR i v dalších krajích (např. v Libereckém kraji).

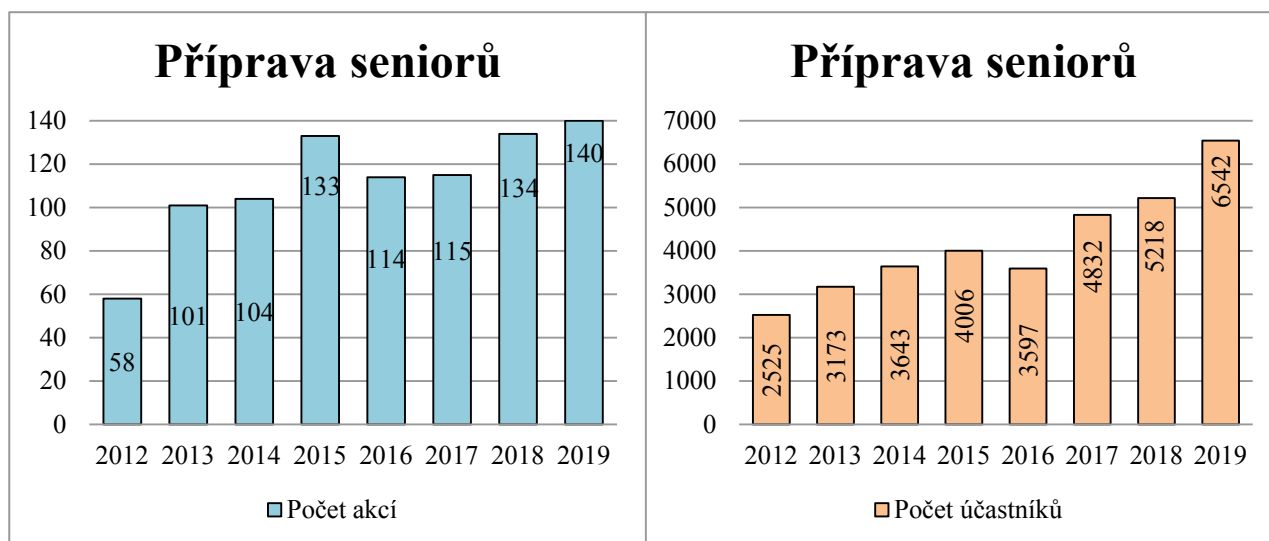
HZS Karlovarského kraje ve spolupráci s Asociací Záchranný kruh tradičně realizovalo vydání a distribuci **týdenního stolního kalendáře pro seniory** s důležitými informacemi a radami, jak předcházet rizikovým situacím a jak je řešit a dále pořádalo senior akademie.

V Kraji Vysočina byly Magistrátem města Jihlavy, na základě **besed** provedených HZS Kraje Vysočina **v domovech s pečovatelskou službou** v Jihlavě, zakoupeny do vybraných bytů požární hlásiče.

HZS Moravskoslezského kraje prezentoval problematiku bezpečnosti v domácnostech seniorů, která cílila na detekci požáru a nebezpečných plynů a zásady žádoucího chování při vzniku požáru, na **konferenci SENIOR 2019**.

HZS Plzeňského kraje se podílel na organizaci **Plzeňské senior akademie**. V rámci tohoto vzdělávacího programu si senioři vyslechli přednášky z požární prevence, správného chování při mimořádných událostech, absolvovali exkurzi na hasičské stanici a krajském operačním a informačním středisku.

HZS Olomouckého kraje podpořil **Krajskou táborovou školu v přírodě** pořádanou Krajskou radou seniorů Olomouckého kraje svými přednáškami a ukázkami činnosti. Zájem seniorů u tuto aktivitu roste a tento trend lze odhadovat i do budoucna.

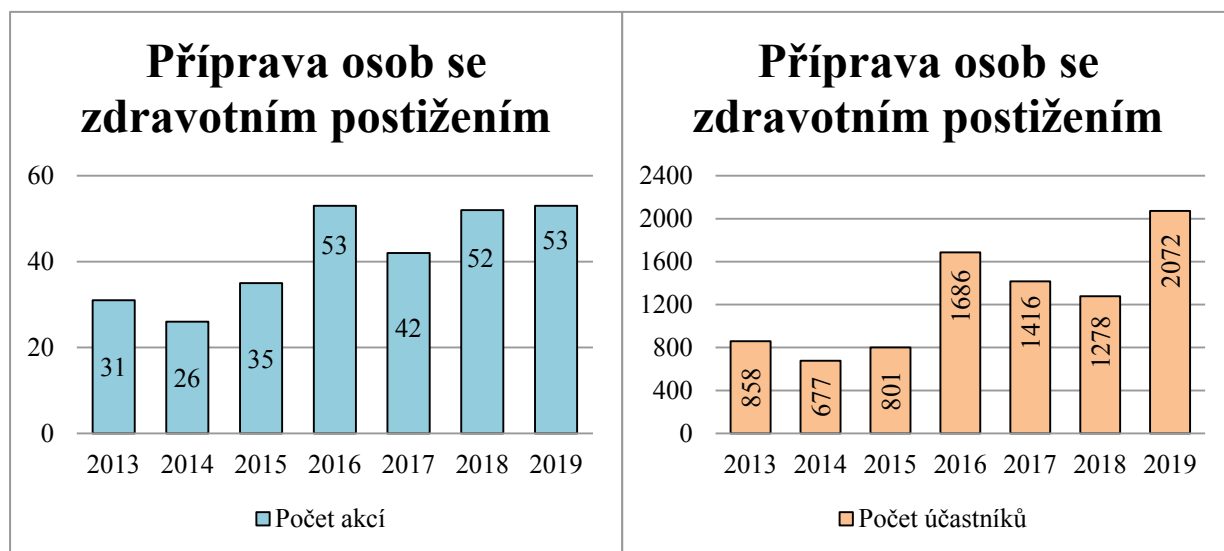

Osoby se zdravotním postižením

13 HZS krajů se v roce 2019 věnovalo také aktivitám pro osoby se zdravotním postižením. Vzhledem k mnoha druhům zdravotního postižení jsou tyto akce vždy velmi specifické a předávané informace jsou uzpůsobeny druhu postižení.

HZS Karlovarského kraje organizoval a vedl **školení hluchoněmých** ve spolupráci s překladatelkami do znakové řeči zaměřené na možnosti, jak kontaktovat tísňovou linku a přivolat si pomoc a jak se zachovat v případě zpozorování požáru. V rámci školení byla účastníkům nabídnuta možnost registrovat se na seznam osob, které používají zvláštní způsob tísňového volání vedený u operačního a informačního střediska HZS Karlovarského kraje. Velkým přínosem této akce byla zpětná vazba pro operační a informační středisko HZS Karlovarského kraje, když překladatelky do znakového jazyka upozornily na specifické potřeby hluchoněmých v psaném projevu. Mohlo by se zdát, že psaná forma řeči nebude pro hluchoněmé představovat žádná omezení, ale zejména starší osoby, které prošly standardním vzdělávacím procesem, rozumí jen jednoduchým větám s minimem přívlastků a cizích slov.

V roce 2019 se celkem uskutečnilo **53 akcí**, kterých se zúčastnilo **2 072 zdravotně postižených osob**. Za výrazným zvýšením počtu účastníků v posledních čtyřech letech stojí především navázání dobré spolupráce se zastupujícími organizacemi osob se zdravotním postižením, zaměření na tvorbu vzdělávacích materiálů pro tuto cílovou skupinu a především vysoké nasazení realizátorů PVC HZS krajů.

Osoby bez přístřeší

Této specifické cílové skupině se věnoval například:

- HZS Středočeského kraje – cyklus besed ve spolupráci s Farní charitou Beroun;

- HZS Olomouckého kraje – přednáška ve spolupráci s Armádou spásy a Domovem přístav Šumperk, zaměřena např. na požární prevenci, přenosné hasicí přístroje, správnou manipulaci se spotřebiči, proškoleno 30 osob;
- HZS Jihočeského kraje – přednáška na Meziresortním setkání organizací včetně složek IZS zaměřeného na problematiku bezdomovectví.

6. Jednorázové akce pro veřejnost

HZS ČR pořádal pro veřejnost, kromě všech výše uvedených aktivit, také jednorázové akce. K tomu využíval vlastní mobilní stánky pro outdoorové a indoorové akce s různým vybavením pro realizaci PVČ. Návštěvníky akcí seznamoval s problematikami požární prevence, ochrany obyvatelstva a IZS pomocí různých kvízů, testů, domečku rizik, magnetických sad a dalších PVČ pomůcek. V roce 2019 proběhlo kromě velkého množství menších akcí (do 50 účastníků) celkem **444** velkých **jednorázových akcí**, kterých se zúčastnilo okolo **335 tisíc osob**. Mezi tradičně pořádané akce patřil Den dětí, Den IZS, Den požární prevence, Den tísňové linky 112, Den otevřených dveří hasičské stanice a podobně. Často se HZS ČR na těchto akcích podílel jako spolupořadatel, obvykle ve spolupráci s dalšími složkami IZS, s Českým červeným křížem, s obcemi či nevládními neziskovými organizacemi. I přes velký počet zúčastněných osob se tyto akce neřadí svým charakterem k typickým vzdělávacím aktivitám, chápeme je jako doplňkovou formu PVČ a prezentaci HZS ČR.

7. PVČ prostřednictvím médií

Ze zkušeností HZS ČR z posledních několika let vyplývá, že účinným nástrojem k předávání informací občanům jsou **regionální média** (obecní/městské zpravodaje, regionální rádia a TV, obecní weby, nástěnky apod.) a také **sociální sítě**. 12 HZS krajů pravidelně k PVČ využívá Facebook, Twitter nebo YouTube, umisťují zde různé pozvánky na akce spojené s PVČ, varovné informace s připomenutím správného chování, krátké články, fotografie a videa. Médii bylo v roce 2019 poskytnuto celkem **336 vzdělávacích příspěvků prostřednictvím rozhlasu, 270 příspěvků prostřednictvím televize a 980 příspěvků prostřednictvím 333 tištěných médií**. Avšak přesný dosah takto poskytovaných informací bohužel nelze vyčíslit. Například ze strany MV-GŘ HZS ČR jsou témata zpracovávána jak ve formě tiskové zprávy, tak jako zvuková nahrávka a poslední dobou také jako videonahrávka. Média si pak mohou (s uvedením zdroje, a pokud nezmění obsah) informace zveřejnit bez autorizace. Díky tomu se velmi zvýšil počet médií, která PVČ témata přebírají, bohužel za

cenu absence zpětné vazby. V současné době existuje velké množství internetových médií zaměřených na konkrétní cílové skupiny a řada regionálních médií, která mají nastaveno automatické přebírání článků nebo nahrávek z webových stránek HZS ČR.

Institut ochrany obyvatelstva v roce 2019 prostřednictvím Školního informačního kanálu zorganizoval **3 měsíční kampaň na 42 školách** v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. Každý spot měl za 1 měsíc 441 opakování a mohl oslovit až 18 783 žáků základních a středních škol. Kampaň byla zaměřena na nošení reflexních prvků zvláště mimo obec, dále se týkala hlásičů kouře a správného postupu při hašení vzníceného oleje při vaření. Ačkoliv jsou tato témata určena spíše dospělé populaci, bylo zjištěno, že se tyto důležité informace k dospělým dostávají lépe přes jejich děti.

MV-GŘ HZS ČR v roce 2019 pokračovalo v cyklu odborných článků věnovaný problematice OČMU v týdeníku **Učitelské noviny** (6 článků), pokračovala také spolupráce s časopisem **Naše rodina** (10 článků) a **Výlety** (3 články). Odborné články byly rovněž umístovány na **Metodický portál RVP** (10 článků). Nově byla nastavena spolupráce s redakcí časopisu a online aplikací určené ředitelům a managementu škol a školských zařízení **Řízení školy** (8 článků).

HZS Jihočeského kraje pokračoval ve spolupráci s Českobudějovickým Deníkem, v rubrice **Minuty z požární ochrany** bylo uveřejněno 17 článků s tématy požární prevence, ochrany obyvatelstva, krizového řízení a IZS.

HZS Olomouckého kraje pokračoval ve spolupráci s obecními a městskými úřady na zveřejňování preventivních informací na vývěsních deskách. Pod názvem **Hasičův rok** se tak k občanům každý měsíc dostala nová preventivně výchovná témata. Pokračoval také ve spolupráci s televizí TV Morava, s Českým rozhlasem Olomouc a Rádiem Haná.

HZS Středočeského kraje pokračoval v celoroční kampani **Když jde o život, přeparkovat nestihnete**, jejímž cílem bylo dlouhodobou a neagresivní formou upozornit obyvatele v hustě zalidněných lokalitách na rizika, která vyplývají z nedodržování legislativy při parkování. Dále pak navázání spolupráce s místní samosprávou a hledání společných řešení přijatelných jak pro obce, tak pro složky IZS, a tím i předcházení fatálním následkům případných mimořádných událostí. Představil také novou grafiku kampaně **Parkuji ohleduplně – 3 metry k životu**. Byla aktivována **facebooková stránka** se stejným názvem, která zaznamenala obrovský zájem veřejnosti - **1.113.000 návštěv, 6.723 sdílení příspěvků a 3.800 komentářů**. Byly vydány propagační materiály, které se distribuovaly mezi veřejnost.

Pokračoval také ve spolupráci s webem Bezpečný Kolín, vznikly preventivně výchovné klipy a 14 článků. K jejich uveřejnění byla využívána jak webová stránka, tak facebookový profil. HZS Karlovarského kraje ve spolupráci s Asociací Záchranný kruh zrealizovalo 7 dílů dlouhodobého projektu **Ty to zvládneš - Setkání s realitou**. Jedná se o unikátní spojení reálných záběrů ze zásahů složek IZS společně s analýzou dopravních nehod a preventivně emotivním sdělením z úst záchranářů nebo přímých účastníků. Na projektu spolupracovaly složky IZS a další odborníci na bezpečnost v dopravě. Vzniklé klipy byly publikovány na sociálních sítích, webech a rovněž v médiích. Velké užití našly v rámci vzdělávacího procesu ve školách, autoškolách a kurzech či seminářích. Projekt u veřejnosti zaznamenal velký ohlas, hovořilo se o něm za 6 měsíců ve více než 230 mediálních výstupech. Vzniklé materiály byly umístěny ke stažení zdarma na webových stránkách <http://realita.tytozvladnes.cz> a rovněž byly šířeny prostřednictvím sociálních sítí a dalších mediálních kanálů. Projekt byl financován z Fondu zábrany škod České kanceláře pojistitelů.

8. Spolupráce s dalšími organizacemi podílejícími se na PVČ

Každoročně je ve spolupráci s **Českou asociací hasičských důstojníků** vyhlašován na pátek 13. **Den požární bezpečnosti**. V roce 2019 byl pátek 13. září tematicky zaměřen na kontroly průjezdnosti komunikací pro hasičskou techniku. O akci projevila zájem celorepubliková média, která uveřejnila reportáže v hlavním vysílacím čase. Pro efektivní formu kampaně některé HZS krajů zvolily opakované testy průjezdnosti oblastí s hustou zástavbou, především panelových sídlišť, spojené s umístěním varujících letáčků za okna vozidel bránících v průjezdu. Dále pak zveřejnění plakátů v místním tisku, obecních vývěskách a domovních nástěnkách.

Ve spolupráci s **Citadelou Bruntál, z.s.** proběhl 1 výcvik nových instruktorů programu Hasík CZ pro základní školy a 1 rozšiřující výcvik se zaměřením na střední školy.

Jednotlivé HZS krajů a MV-GŘ HZS ČR, buď na základě uzavřených smluv, nebo po ústní dohodě, spolupracovaly s **Asociací Záchranný kruh**. Zejména využívaly vytvořené vzdělávací materiály, jako jsou výuková videa, interaktivní multimediální učebnice, pracovní listy, testovací systém či databázi obrázků v rámci svých preventivně vzdělávacích akcí, nebo tyto materiály doporučovaly pedagogům na svých kurzech.

Spolupráce mezi HZS ČR a **SH ČMS** je dlouhodobá a velmi široká. Na centrální úrovni byli zástupci MV-GŘ HZS ČR pravidelně zváni na porady Ústřední odborné rady ochrany obyvatelstva a Ústřední odborné rady prevence. Obdobně byli zástupci HZS krajů pravidelně

zvání jak na krajské, tak okresní porady těchto odborných rad. Celoroční spolupráce probíhala také při organizování různých vzdělávacích aktivit, jako byly přednášky, besedy, exkurze, soutěže či jednorázové akce. Další oblastí spolupráce zahrnovalo vzdělávání členů SDH obcí v oblasti ochrany obyvatelstva a požární prevence, jak je výše uvedeno u přípravy dospělé populace.

HZS ČR dlouhodobě spolupracuje se zájmovým sdružením **Centrum pro bezpečný stát**. V rámci spolupráce byl v roce 2017 vytvořen portál pro pedagogické pracovníky **www.ocmu.cz**, který sdružuje všechny podpůrné materiály a informace pro výuku OČMU. Portál byl pravidelně aktualizován a doplňován.

III. Zabezpečení přípravy obyvatelstva

1. Personální zajištění PVČ

Nastavený systém personálního zajištění PVČ u HZS ČR má již několik let stabilní charakter. Pracovní skupiny PVČ (u MV-GŘ HZS ČR a HZS krajů), které jsou složeny ze zástupce úseku prevence, IZS a operačního řízení a tiskového mluvčího, se v roce 2019 pravidelně scházely a fungovaly bez větších problémů. Některé HZS krajů zavedly funkci styčné osoby či koordinátora PVČ na územních odborech a tento krok se jim osvědčil. Spolupráce a vzájemná komunikace tak byla pružnější.

Realizace PVČ u HZS ČR měla stabilní úroveň kvality. Koordinace PVČ na krajské úrovni je Pokynem generálního ředitele HZS ČR č. 46/2017 dána koordinátorovi PVČ HZS kraje. S rostoucí poptávkou škol a veřejnosti po různých akcích a programech PVČ však rostly i požadavky na jejich organizaci i samotné zajištění akcí. U některých HZS krajů byly z důvodu nedostatku kvalitních a zkušených příslušníků, kteří by se preventivně výchovným aktivitám věnovali, nuceni zásadním způsobem řešit prioritu jednotlivých požadavků. Zatím se stěžejní, osvědčené akce zajišťovat dařilo, a to zejména díky vysokému nasazení jak koordinátorů PVČ HZS krajů, členů pracovních skupin PVČ HZS krajů, tak i dalších příslušníků a občanských zaměstnanců, kteří se na provádění osobně podíleli.

Tento trend však není do budoucna udržitelný. Rozšíření (více aktivit, projektů, programů a kampaní) ale i zkvalitnění realizace PVČ by ovlivnila skutečnost, pokud by se všichni koordinátoři PVČ HZS krajů mohli této činnosti věnovat na plný úvazek. V současné době koordinátoři na většině HZS krajů funkci koordinátora vykonávají v průměru na 2/3 úvazku.

Ke koordinaci přispívá také pravidelné setkávání koordinátorů PVČ HZS ČR. V roce 2019 bylo zorganizováno v Institutu ochrany obyvatelstva instrukčně metodické zaměstnání koordinátorů PVČ HZS ČR. Jeho hlavním cílem bylo seznámení s novými aktivitami MV-GŘ HZS ČR a jednotlivých HZS krajů, výměna informací, zkušeností a řešení problémů. Zaměstnání obohatily přednášky z problematiky ochrany osobních údajů a požární prevence, které přednesli zástupci MV-GŘ HZS ČR.

2. Specializační kurz Vedení exkurzí na hasičské stanici

V roce 2019 byl do vzdělávacího systému HZS ČR zaveden nový specializační kurz **Vedení exkurzí na hasičské stanici**. Pilotní běh se konal v Institutu ochrany obyvatelstva a zúčastnilo se ho 26 příslušníků z celkem 11 HZS krajů. Tento specializační kurz byl určen průvodcům - nováčkům, ale také těm, kteří se provádění exkurzí na hasičských stanicích již aktivně věnují a chtějí si své dovednosti a vědomosti prohloubit. Hlavním cílem kurzu bylo vybavit příslušníky HZS ČR tak, aby byli schopni exkurzi na hasičské stanici pro širokou veřejnost připravit, vést, případně řešit neočekávané situace v jejím průběhu a vhodnou formou oslovit návštěvníky s informacemi z problematiky ochrany obyvatelstva, požární prevence a IZS a dále ujednotit tyto sdělované informace v rámci celé ČR.

Absolventi kurzu byli k provádění této činnosti vybaveni materiály, obdrželi podklady k provádění exkurzí (příručka, kde jsou shrnuta všechna probíraná témata, check listy a náplň preventivně výchovných témat pro jednotlivé cílové skupiny návštěvníků), dva bannery s obrázky a krátkými popisky z problematik ochrany obyvatelstva a požární prevence a sadu grafiky pro zvýšení názornosti jejich výkladu. Tyto materiály spolu s prezentacemi z jednotlivých přednášek jsou také k dispozici všem příslušníkům na Intranetu HZS ČR pod záložkou Problematiky/Prevence a CNP/Ochrana obyvatelstva a krizové řízení/Preventivně výchovná činnost. Na základě vyhodnocení tohoto pilotního běhu kurzu byly zpracovány drobné úpravy a změna charakteru a názvu kurzu. Na jeho přípravě, organizaci, realizaci a vyhodnocení se kromě příslušníků MV-GŘ HZS ČR intenzivně podíleli příslušníci HZS Královéhradeckého a Pardubického kraje.

3. Financování PVČ

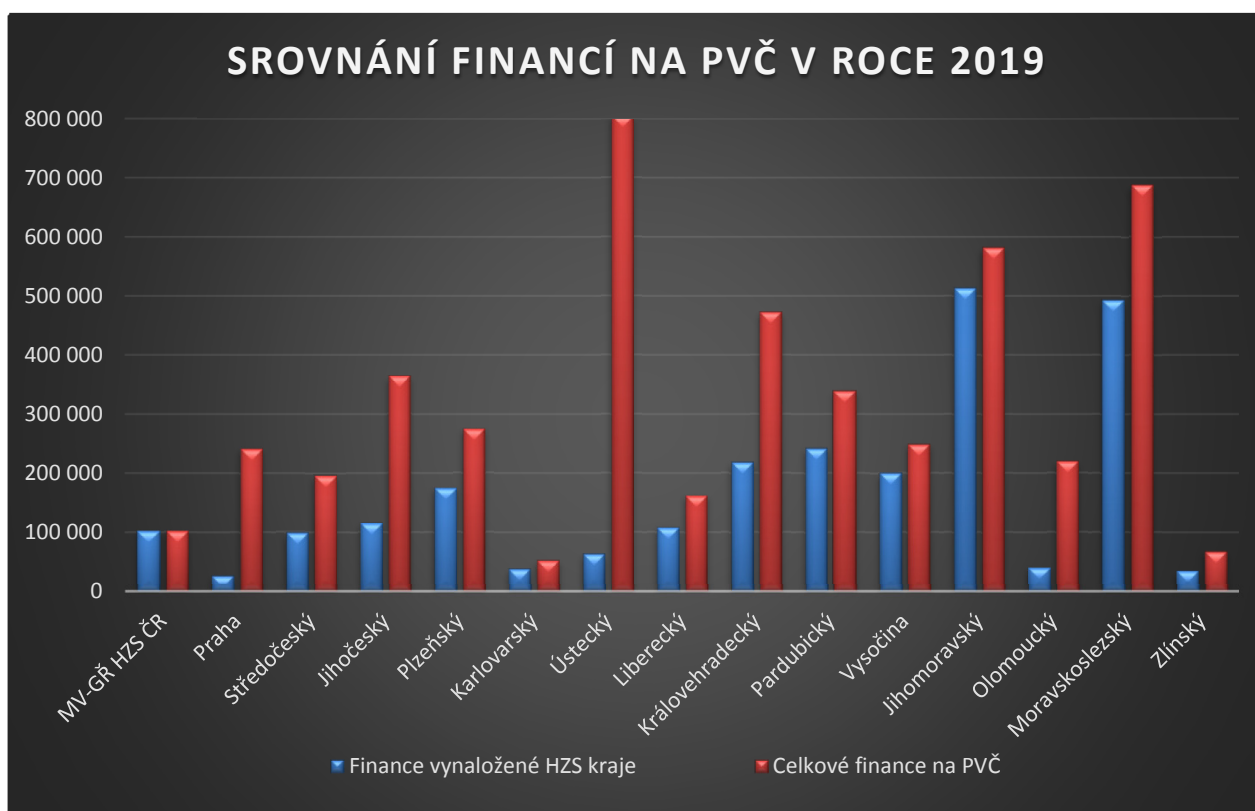
FINANCOVÁNÍ PVČ					
	2015	2016	2017	2018	2019
Celková částka v Kč	3 965 841	4 005 329	4 112 972	5 364 646	4 834 914
Z rozpočtů HZS krajů	2 648 592	2 341 185	1 966 007	3 139 160	2 382 957
Z rozpočtu MV-GŘ HZS ČR pro HZS krajů	631 000	631 000	631 000	631 000	704 931

Z rozpočtu MV-GŘ HZS ČR				20 000	103 500
Mimorozpočtové financování*	666 249	1 033 144	1 515 965	1 594 486	1 643 526

* Např. dotace od krajských úřadů, měst, granty, dary apod.

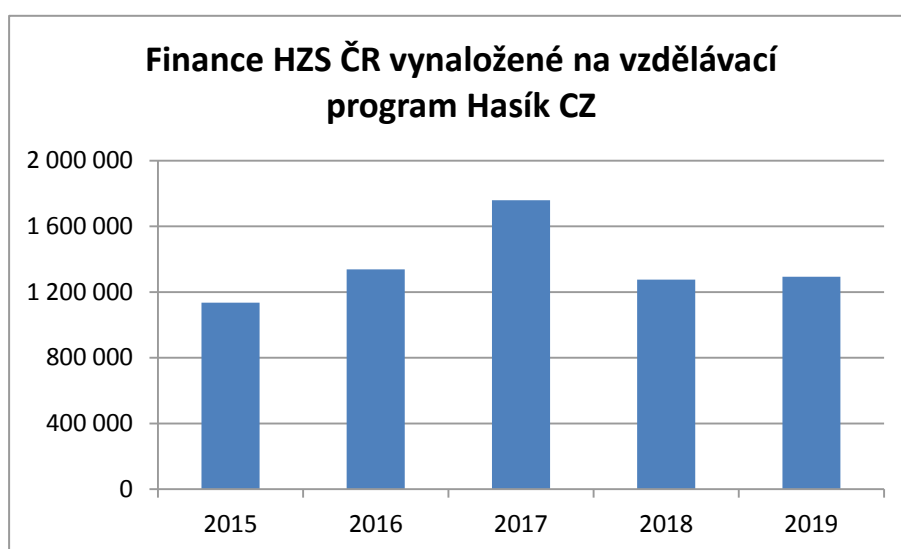
V roce 2019 byly na PVC z rozpočtu MV-GŘ HZS ČR uvolněny finanční prostředky pro HZS krajů dle stanoveného klíče (počet obyvatel/počet obcí na kraji) v celkové výši 631 000,- Kč. Tato částka byla u HZS Libereckého a Pardubického kraje dále navýšena o zůstatek z částky přidělené na vzdělávání starostů a primátorů, která nebyla na toto školení plně vyčerpána.

Finanční prostředky byly HZS krajů a MV-GŘ HZS ČR vyčerpány, a to především na pořízení nových materiálů nebo dotisků pro PVC (informační letáky, brožury, bannery, drobné tiskoviny jako pexesa, omalovánky, vystřihovánky) a drobné propagační předměty. V porovnání s rokem 2018 se celkově jedná o cca půl milionový pokles z rozpočtů samotných HZS krajů, v dlouhodobějším srovnání je však toto číslo druhé nejvyšší za dobu statistického sledování. Nárůst financí z rozpočtu HZS kraje zaznamenaly např. HZS Libereckého, Královéhradeckého a Zlínského kraje. Pokles byl naopak zaznamenán např. u HZS hl. m. Prahy, HZS Ústeckého, Olomouckého a Moravskoslezského kraje. Lídrem ve výši vynaložených finančních prostředků z rozpočtu HZS kraje stále zůstávají HZS

Jihomoravského a Moravskoslezského kraje.

Finančně nejnáročnějším programem u HZS ČR byl vzdělávací program Hasík CZ. Za rok 2019 byla na jeho zabezpečení včetně vyplacených odměn a dohod za vykonanou práci vynaložena částka 1 293 194.- Kč.

Shrnutí a závěr

HZS ČR je garantem věcné správnosti podávaných informací veřejnosti a realizace PVČ ze strany HZS ČR je zárukou, že tato činnost bude mít odpovídající odbornou úroveň a podané vědomosti a dovednosti obyvatelé využijí k ochraně svého života, zdraví, majetku a životního prostředí správně.

Z hlediska plnění stanovených hlavních priorit:

- přesto, že je kvalitní připravenost pedagogů k výuce tematiky OČMU ve školách stanovena naší dlouhodobou hlavní prioritou, tak počty pedagogů, které prošly našimi akreditovanými kurzy stále postupně klesají. Kurzy jsou sice minimálně 1 x ročně nabízeny všemi HZS krajů, nicméně je potřeba se zamyslet nad zvýšením jejich propagace. Je třeba aktivně oslovovat jak samotné školy, tak krajské a regionální odbory školství. Vhodné je také inzerovat kurzy jak v celostátních médiích - na

Metodickém portálu RVP, v časopise Učitelství, v časopise a online aplikaci Řízení školy, tak v regionálních médiích zaměřených na školství. Pro rok 2020 je realizace těchto akreditovaných kurzů pro pedagogy stále hlavní prioritou, a tak je třeba jim věnovat odpovídající pozornost. Pedagogy je potřeba vzdělávat zejména v akreditovaných kurzech, zařazených do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků;

- spolupráce s provozovateli objektů zařazených do skupiny B dle zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií se rozvíjí postupně. I přes počáteční nezáměr provozovatelů je potřeba v činnosti pokračovat a hledat nové cesty spolupráce;
- databáze PVC materiálů a článků na intranetových stránkách MV-GŘ HZS ČR v novém redakčním systému je nyní funkční a aktuální. Je třeba ji plně využívat, vkládat do ní vše nově vytvořené a také získané materiály ze zahraničí pro inspiraci. A hlavně je třeba ji plně využívat, a to zejména ještě před zahájením tvorby nových věcí, nových materiálů. Je potřeba klást důraz na vzájemnou spolupráci uvnitř HZS ČR. Databáze by měla být živým pomocníkem při tvorbě nových metodických pomůcek, PVC materiálů, článků, ale i akcí či projektů a programů. Nově vznikající nápady by se měli před zahájením jejich přípravy porovnat s již vzniklými. Teprve poté by mělo následovat rozhodnutí, zda v navržených aktivitách pokračovat, nebo zda už podobný výstup některý jiný HZS kraje nerealizoval. Tím by se minimalizovalo riziko duplicit, které zbytečně zvyšují finanční výdaje na PVC a jsou časově náročné.

Jak je z výše uvedené zprávy zřejmé, zájem společnosti, a to u všech cílových skupin obyvatelstva, o otázky bezpečnosti je stále vysoký. Není však v našich silách v současné době (zejména finančně a personálně) tento trend udržet. Je na zvážení, zda oblast PVC neposílit jak navýšením finančních prostředků, tak zvýšením úvazků nebo i služebních míst.

Od roku 2015 jsou z rozpočtu MV-GŘ HZS ČR posíleny činnosti PVC minimální částkou ve výši 631 tis Kč. Tyto prostředky je nezbytné každoročně vyžadovat, a tudíž s nimi nelze počítat při financování akcí či projektů a programů přesahující jeden rok. U této částky navíc, při stále se zvyšujících nákladech na tvorbu a výrobu materiálů, **nedošlo dosud k žádné valorizaci.**

Návrhy na další období:

- jako každý rok i v roce 2020 důrazně usilovat o nastavení systémového financování PVČ z rozpočtu MV-GŘ HZS ČR;
- navázat úzkou spoluprací s pracovištěm komunikace MV-GŘ HZS ČR a dohodnout dlouhodobou propagaci práce sboru na úseku PVČ;
- zvýšit propagaci kurzů pro pedagogy k výuce tematiky OČMU, pedagogy vzdělávat především v akreditovaných kurzech v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků;
- zintenzivnit činnost směřující k navázání spolupráce s provozovateli objektů zařazených do skupiny B ve smyslu zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií, kteří dosud nevyvinuli žádnou aktivitu v PVČ;
- doplňovat a aktualizovat databázi PVČ materiálů a článků HZS krajů na intranetových stránkách MV-GŘ HZS ČR a zasílat celostátnímu koordinátorovi PVČ podněty k vylepšení;
- sjednotit základní obsahovou náplň jednotlivých témat PVČ dle vytvořeného seznamu témat;
- provést úpravu osnov a názvu specializačního kurzu Vedení exkurzí na hasičské stanici;
- rozvíjet školící akce pro dospělou populaci.